

ВЪВЕДЕНИЕ КЪМ ВТОРОТО ИЗДАНИЕ

Влизането в сила на Договора от Лисабон наложи второто издание на този сборник. Измененията в първичното право на Европейския съюз са значителни и дори и повърхностно не биха могли да бъдат анализирани в рамките на това въведение. Поради това ще се ограничи накратко да изложи новата структура на сборника.

В сборника са включени новите **консолидирани текстове на Договора за Европейския съюз (ДЕС) и на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС)**, така както са публикувани в българското издание на Официалния вестник на Европейския съюз, бр. С 115 от 9 май 2008 г. Това не са нови договори, а съществено изменените досегашни Договор за Европейския съюз и Договор за създаване на Европейската общност (ДЕО). Измененията от Лисабон предвиждат предоставяне на изрична правосубектност на Европейския съюз (чл. 47 ДЕС) и заместване на Европейската общност с Европейския съюз, който става неин правоприменик (чл. 1, ал. 3 ДЕС). Това предполага и промяната на наименованието на ДЕО. Двата договора имат еднаква юридическа сила (чл. 1, ал. 3 ДЕС) и следва да се разглеждат като обща конституционна основа на Европейския съюз.

Непосредствено след двата договора са поместени **протоколите** към тях, като по съображенията, посочени във въведението към първото издание, не са включени Протокол (№ 4) за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка и Протокол (№ 5) за устава на Европейската инвестиционна банка. В настоящото издание са включени и всички **декларации** към двата договора.

Трудностите, пред които беше изправен ратификационния процес на Договора от Лисабон, наложиха договарянето на някои уточнения и отстъпки по отношение на Ирландия и Чешката република, които засягат пряко ратифицираните текстове на ДЕС и ДФЕС. Поради това в сборника намират място и съответните части от **заклученията на председателството на Европейския съвет** от срещите през юни и октомври 2009 г.

Съгласно чл. 6, пар. 1 ДЕС *„Съюзът защита правата, свободите и принципите, определени в Хартата на основните права на Европейския съюз от 7 декември 2000 г., адаптирана на 12 декември 2007 г. в Страсбург, която има същата юридическа сила като Договорите.“* Постигането на дългоочакваното съгласие между държавите-членки относно правнообвързващия характер на Хартата на основните права предполага, че тя е част от новата „конституционна“ рамка на Европейския съюз. Същественото място, което е отделено на защитата на основните права в рамките на Съюза, изисква включването на **Хартата на основните права и разясненията към нея** в сборника.

Практиката на Съда на Европейския съюз в това издание е допълнена, като са добавени два нови основни раздела, посветени на гражданството на Европейския съюз и държавните помощи. В досега съществуващите раздели са включени нови актуални съдебни решения. В името на по-добрата систематика са обособени разделите, свързани

с компетентността и източниците на правото на Европейския съюз. При подбора на съдебната практика отново бяха предпочитани решенията на Съда, приети по прилагането и тълкуването на първичното право.

Информационното приложение също е разширено, като за улеснение на читателя е добавен и указател на съдебните решения по номер на делото.

Ноември 2009 г.

Станислав Костов